

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΕΥΓΕΝΙΟΥ-ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 26487/07)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

1^η Απριλίου 2010

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση Ευγενίου-Χατζηδημητρίου κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα, η σύνθεση του οποίου έχει ως εξής:

Nina Vajić, *πρόεδρος,*

Χρήστος Ροζάκης,

Anatoly Kovler,

Elisabeth Steiner,

Khanlar Hajiyev,

Giorgio Malinverni,

Γεώργιος Νικολάου, *δικαστές,*

και André Wampach, *αναπληρωτής γραμματέας τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 11 Μαρτίου 2010,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 26487/07) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας από έναν Κύπριο υπήκοο, τον κύριο Δημήτριο Ευγενίου-Χατζηδημητρίου («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 14 Ιουνίου 2007 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Γ. Κανελλόπουλο, σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και την κυρία Σ. Τρέκλη, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 13 Μαρτίου 2009, η πρόεδρος του πρώτου τμήματος αποφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση την αίτηση την ελκόμενη από τη διάρκεια της διαδικασίας. Σύμφωνα με το άρθρο 29 § 3 της Σύμβασης, αποφασίσθηκε επιπλέον ότι το τμήμα θα αποφαινόταν ταυτόχρονα επί του παραδεκτού και επί της ουσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Ο προσφεύγων έχει γεννηθεί το 1946 και κατοικεί στην Ηλιούπολη.
5. Την 1^η Νοεμβρίου 2003, συνελήφθη από την αστυνομία για πλαστογραφία, χρήση πλαστού, απάτη και σύσταση συμμορίας.
6. Στις 21 Οκτωβρίου 2004, το συμβούλιο εφετών Αθηνών τον παρέπεμψε με άλλα άτομα ενώπιον του κακουργιοδικείου για τα προαναφερόμενα κακουργήματα (βούλευμα αριθ. 2472/2004).
7. Στις 28 Φεβρουαρίου 2005, το κακουργοδικείο Αθηνών τον καταδίκασε σε ποινή κάθειρξης έντεκα ετών και επτά μηνών (απόφαση αριθ. 663/2005).
8. Στις 2 Μαρτίου 2005, ο προσφεύγων άσκησε έφεση. Η αρχική συζήτηση ορίστηκε για τις 3 Νοεμβρίου 2006. Κατόπιν τεσσάρων αναβολών με αίτημα των συγκατηγορουμένων του προσφεύγοντος, στις 3 Νοεμβρίου 2006, 4 Μαΐου, 5 Οκτωβρίου 2007 και 1^η Φεβρουαρίου 2008, η συζήτηση της υπόθεσης έλαβε χώρα στις 7, 14, 31 Μαρτίου καθώς και στις 3 και 14 Απριλίου 2008.
9. Κατά την τελευταία αυτή ημερομηνία, το εφετείο Αθηνών επανεξέτασε την υπόθεση και μείωσε την επιβληθείσα στον προσφεύγοντα ποινή σε έξι έτη, επτά μήνες και τρεις ημέρες (απόφαση αριθ. 1098/2008).
10. Στις 16 Απριλίου 2008, ο προσφεύγων άσκησε αίτηση αναίρεσης. Από τον φάκελο προκύπτει ότι η υπόθεση εκκρεμεί ακόμη ενώπιον του Αρείου Πάγου.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

11. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η διάρκεια της διαδικασίας παραγνώρισε την αρχή της «λογικής προθεσμίας» όπως την προβλέπει το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό (...) δικαστηρίου το οποίο θα αποφασίση (...) επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως (...)»

12. Η Κυβέρνηση αντικρούει τη θέση αυτή. Υποστηρίζει ότι η διάρκεια της διαδικασίας δεν είναι υπερβολική, ότι οι συγκατηγορούμενοι του προσφεύγοντος ζήτησαν τις αναβολές ενώπιον του εφετείου και ότι σε γενικές γραμμές οι δικαστικές αρχές ενήργησαν με ταχύτητα.

13. Η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη άρχισε την 1^η Νοεμβρίου 2003, με τη σύλληψη του προσφεύγοντος και είναι ακόμη εκκρεμής. Έχει διαρκέσει ως εκ τούτου έως σήμερα έξι έτη και (περίπου τρεις μήνες) για τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

Επί του παραδεκτού

14. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

Β. Επί της ουσίας

15. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί από την νομολογία του Δικαστηρίου, και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και εκείνης των αρμοδίων αρχών (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Pélissier et Sassi κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 25444/94, § 67, CEDH 1999-II).

16. Το Δικαστήριο έχει χειριστεί πολλές φορές υποθέσεις που εγείρουν ζητήματα παρόμοια με εκείνα της προκείμενης υπόθεσης και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε την πιο πάνω απόφαση *Pélissier et Sassi*). Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κανένα γεγονός ή επιχείρημα που να μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα περίπτωση. Πράγματι, κανένα στοιχείο του φακέλου δεν αιτιολογεί τη διάρκεια άνω των τριών ετών που γνώρισε η κατ'έφεση διαδικασία. Βέβαια, το Δικαστήριο δεν παραβλέπει το γεγονός ότι η συζήτηση ενώπιον του εφετείου αναβλήθηκε πολλές φορές με αίτημα των συγκατηγορουμένων του προσφεύγοντος. Εν τούτοις, το Δικαστήριο υπενθυμίζει τη γενική υποχρέωση των δικαστικών αρχών να εγγυώνται τη διεξαγωγή της διαδικασίας εντός λογικής προθεσμίας και να μεριμνούν ώστε το χρονικό διάστημα μεταξύ των διαφόρων σταδίων της διαδικασίας να μην είναι υπερβολικό (βλέπε, υπό την έννοια αυτή, *Ekonomi κατά Ελλάδας*, αριθ. 39870/06, § 17, 2 Ιουλίου 2009). Ειδικότερα, η έννοια της «λογικής προθεσμίας» απαιτεί τα δικαστήρια να είναι πιο προσεκτικά σε ό,τι αφορά το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα κατά τον ορισμό της

επόμενης δικασίμου (βλέπε *Κουρούπης κατά Ελλάδας*, αριθ. 36432/05, § 14, 27 Μαρτίου 2008). Ωστόσο, εν προκειμένω, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι το εφετείο όχι μόνο όρισε την πρώτη συζήτηση πλέον του ενός έτους και οκτώ μηνών κατόπιν της έφεσης που άσκησε ο προσφεύγων, αλλά ομοίως όρισε, σε κάθε αναβολή, νέα δικάσιμο σε σχετικά μακρινές προθεσμίες. Ενόψει των όσων προηγούνται και λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία του επί του ζητήματος αυτού, το Δικαστήριο εκτιμά ότι εν προκειμένω η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δε συνάδει με την απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ

17. Επικαλούμενος τα άρθρα 5 §§ 1, 3 και 5 καθώς και 6 §§ 1 και 2 της Σύμβασης, ο προσφεύγων παραπονείται για τον άδικο χαρακτήρα της διαδικασίας ενώπιον του κακουργοδικείου Αθηνών.

Επί του παραδεκτού

18. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με μία πάγια νομολογία, η συμμόρφωση μίας δίκης προς τις απαιτήσεις του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης πρέπει καταρχήν να εξετάζεται στη βάση της διαδικασίας στο σύνολό της, ήτοι αφού αυτή περατωθεί (βλέπε, για παράδειγμα, *Bernard κατά Γαλλίας*, 23 Απριλίου 1998, § 37, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-II). Εν τούτοις, σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, δεν μπορούμε να αποκλείσουμε το ενδεχόμενο ένα συγκεκριμένο στοιχείο να είναι σε τέτοιο βαθμό καθοριστικό που να επιτρέπει στο Δικαστήριο να κρίνει το δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας σε ένα πιο πρώιμο στάδιο, πριν ακόμα τα εθνικά δικαστήρια εκδώσουν οριστική απόφαση επί της απόφασης (*Γεωργίνης-Γιωργίνης κατά Ελλάδας*, αριθ. 3271/08, § 19, 17 Δεκεμβρίου 2009). Το Δικαστήριο, σημειώνοντας ότι η σε βάρος του προσφεύγοντος ποινική διαδικασία εκκρεμεί επί του παρόντος ενώπιον του Αρείου Πάγου, δε διακρίνει καμία περίπτωση αυτού του είδους.

Έπεται ότι βάσει της σημερινής κατάστασης της διαδικασίας, η αιτίαση αυτή είναι πρώιμη και πρέπει να απορριφθεί κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 1 και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

19. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

20. Ο προσφεύγων αξιώνει 30.000 ευρώ για την ηθική βλάβη που υποστηρίζει ότι υπέστη.

21. Η Κυβέρνηση αντικρούει αυτές τις αξιώσεις. Δηλώνει έτοιμη να καταβάλει στον προσφεύγοντα το ποσό των 2.500 ευρώ για ηθική βλάβη.

22. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι ο προσφεύγων υπέστη μία βέβαιη ηθική βλάβη. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, του επιδικάζει 1.500 ευρώ, πλέον οποιουδήποτε ποσού μπορεί να οφείλεται ως φόρος.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

23. Ο προσφεύγων δεν προέβαλε κανένα αίτημα περί δίκαιης ικανοποίησης. Συνεπώς, το Δικαστήριο εκτιμά ότι δε συντρέχει λόγος να του επιδικάσει κάποιο ποσό για την αιτία αυτή.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

24. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή ως προς την αιτίαση την ελκόμενη από την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας και απαράδεκτη κατά τα λοιπά.

2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

3. *Αποφαίνεται*

α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 1.500 (χίλια πεντακόσια) ευρώ για ηθική βλάβη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος,

β) ότι, από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσαυξηθεί με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως την 1^η Απριλίου 2010 κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

André Wampach

Αναπληρωτής Γραμματέας

(υπογραφή)

Nina Vajić

Πρόεδρος